

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
із впровадження механізмів заохочення та формування культури
повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією
правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання
корупції» у Головному управлінні Національної поліції
в Сумській області

1. Ці Методичні рекомендації визначають порядок застосування механізму заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень в ГУНП в Сумській області (далі - ГУНП).

2. Терміни, що вживаються у цій Інструкції, мають такі значення:

Закон – Закон України «Про запобігання корупції»;

повідомлення – повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

викривач - фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання;

Механізми заохочення та формування культури повідомлення – це сукупність засобів, за допомогою яких в ГУНП формується культура належного повідомлення про корупцію, культура поваги до викривачів, а працівники заохочуються за повідомлення про корупцію.

3. Загальні положення щодо впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення.

Сектор запобігання корупції (далі - СЗК) ГУНП на виконання вимог ч.4 ст.53, ч.ч.1,2 ст.53-1 Закону «Про запобігання корупції», а також покладених на нього завдань та функцій, визначених у Положенні про сектор запобігання корупції, вживають заходів щодо заохочення викривачів та сприяння їм у повідомленні про можливі факти корупційних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень внутрішніми та регулярними каналами, усно та письмово, зокрема через захищені анонімні канали зв'язку (внутрішні канали), а саме:

- спеціальну анонімну телефонну лінію СЗК ГУНП – 24-35,
- електронну скриньку cor@su.npu.gov.ua

Регулярні канали:

- телефон гарячої лінії 0-800-50-02-02,

- телефон приймальні громадян ГУНП : (0542)667-094 (20-94),
- офіційний веб-сайт <https://su.npu.gov.ua/>,
- подання звернення ГУНП шляхом заповнення онлайн форми, відправлення листа на електронну пошту, відправлення листа на пошту, особисто під час прийому за посиланням: <https://su.npu.gov.ua/podati-zvernennya.html>.

Також викривач може повідомити про можливі факти корупційних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень шляхом звернення до засобів масової інформації, журналістів, громадських об'єднань, професійних спілок.

Правову основу формування та функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення складають Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції (ст. 33), Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ст. 22), Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ст. 9), Закон.

Порядок реалізації норми, визначений у п. 1 ч. 2 ст. 53-1 Закону, згідно з якою ГУНП забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення шляхом впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення.

На виконання механізмів заохочення викривачів, в ГУНП реалізується комплекс таких дій:

- а) використання системи заохочень, передбачених у Дисциплінарному статуті Національної поліції України;
- б) забезпечення дієвої системи захисту викривачів;
- в) проведення внутрішніх навчань з питань заохочення повідомлення;
- г) впровадження морального та матеріального заохочення викривачів;
- д) надання методичної допомоги та консультацій потенційним викривачам щодо здійснення повідомлення;
- е) проведення комунікаційної кампанії та систематичне здійснення просвітницьких заходів.

СЗК ГУНП:

- 1) співпрацює з викривачами, забезпечує дотримання їх прав та гарантій захисту, передбачених Законом;

- 2) надає працівникам ГУНП методичну допомогу та консультації щодо здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону та захисту викривачів, проводить внутрішні навчання з цих питань;

- 3) надає роз'яснення викривачу щодо компетенції органів або юридичних осіб, уповноважених на проведення перевірки або розслідування відповідної інформації за його повідомленням, у випадках коли, отримана інформація не належить до компетенції ГУНП.

СЗК ГУНП розроблено ці Методичні рекомендації, якими визначено механізми заохочення та формування культури повідомлення та порядку їх впровадження, проводиться моніторинг її виконання, здійснюються заходи, спрямовані на їх реалізацію.

Положення щодо заохочення та формування культури повідомлення містяться у Дисциплінарному статуті Національної поліції України.

Згідно положень статті 6 Дисциплінарного статуту Національної поліції України затвердженого Законом України від 15.03.2018 № 2337-VIII, заохочення є засобом підтримання службової дисципліни, що полягає у відзначенні поліцейського за успішне виконання ним обов'язків, а також за інші заслуги перед державою та суспільством, зокрема до поліцейських можуть застосовуватися такі види заохочень:

- 1) дострокове зняття дисциплінарного стягнення;
- 2) занесення на дошку пошани;
- 3) заохочення грошовою винагородою;
- 4) заохочення цінним подарунком;
- 5) надання додаткової оплачуваної відпустки тривалістю до п'яти діб;
- 6) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Національної поліції України;
- 7) заохочення відомчими, заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх Справ України;
- 8) дострокове присвоєння чергового спеціального звання;
- 9) присвоєння спеціального звання, вищого на один ступінь від звання, передбаченого займаною штатною посадою;
- 10) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Вогнепальна зброя";
- 11) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України "Холодна зброя".

Також, частинами першою та другою статті 53 Закону України «Про державну службу» передбачено, що за бездоганну та ефективну державну службу, за особливі заслуги до державних службовців застосовують такі види заохочень:

- 1) оголошення подяки;
- 2) нагородження грамотою, почесною грамотою, іншими відомчими відзнаками державного органу;
- 3) дострокове присвоєння рангу в порядку, визначеному цим Законом;
- 4) представлення до нагородження урядовими відзнаками та відзначення урядовою нагородою (вітальний лист, подяка, почесна грамота);
- 5) представлення до відзначення державними нагородами.

Враховуючи вищевикладене, керівникам апарату ГУНП та структурних підрозділів ГУНП доцільно вирішувати питання щодо заохочення поліцейських, державних службовців та інших працівників поліції, які повідомили про корупційні правопорушення, правопорушення пов'язані з корупцією та інші порушення вимог Закону, згідно вимог статті 6 Дисциплінарного статуту Національної поліції України.

Моральне та матеріальне стимулювання викривачів.

Система заохочень викривачів поєднує застосування до потенційних викривачів моральних та матеріальних стимулів.

Моральне заохочення ґрунтується на моральній заінтересованості викривача у визнанні його ролі у викритті корупції. Вже сам факт заохочення

сприймається викривачем як висока оцінка його праці та заслуг у цьому колективі. Почесне виокремлення із середовища колег по роботі дисциплінує, примушує посилити вимогливість до себе, по-новому, з позиції «кращого», оцінювати ситуацію та шукати шляхи до покращення своєї роботи.

Матеріальне заохочення може здійснюватися шляхом виплати премій, інших виплат. Матеріальне стимулювання можливе за дотримання умови, що виплата заохочення не спричинить розкриття особи викривача.

Право на винагороду має викривач, який повідомив про корупційний злочин, вчинений працівником ГУНП, та грошовий розмір предмета якого або завдані державі збитки від якого у п'ять тисяч і більше разів перевищують розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого чинним законодавством на час вчинення злочину:

- Розмір винагороди становить 10 відсотків від грошового розміру предмета корупційного злочину або розміру завданих державі збитків від злочину після ухвалення обвинувального вироку суду. Розмір винагороди не може перевищувати трьох тисяч мінімальних заробітних плат, установлених на час вчинення злочину.

- У випадках повідомлення декількома викривачами різної інформації про один і той самий корупційний злочин, у тому числі інформації, що доповнює відповідні факти, розмір винагороди розподіляється у рівних частинах між такими викривачами.

- Винагорода виплачується викривачу у розмірах та порядку встановленому законодавством.

-

- Організаційні засади функціонування механізмів заохочення повідомлення.

Основними правовими гарантіями заохочення є права та гарантії захисту викривачів, закріплені у Законі «Про запобігання корупції», Законах України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» та «Про безоплатну правову допомогу».

Впровадження заходів заохочення та формування культури повідомлень викривачів в ГУНП проводиться шляхом:

- 1) організації ефективної роботи внутрішніх та регулярних каналів повідомлення;
- 2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні канали;
- 3) постійної взаємодії з викривачами (потенційними викривачами) та інформування їх про стан та результати розгляду повідомлення;
- 4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;
- 5) розміщення на офіційному веб-сайті та інформаційних дошках інформації про внутрішні та регулярні канали повідомлення;
- 6) проведення просвітницької роботи та комунікаційних кампаній для потенційних викривачів.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 53-9 Закону до повноважень СЗК ГУНП належать надання працівникам ГУНП методичної допомоги та консультацій

щодо повідомлення та захисту викривачів, проведення внутрішніх навчань з цих питань.

При наданні методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення та проведенні внутрішніх навчань особливо звертається увага потенційних викривачів на:

- 1) захист трудових прав викривача;
- 2) право викривача на конфіденційність та анонімність;
- 3) право викривача на отримання інформації;
- 4) право викривача на винагороду;
- 5) юридичну відповідальність викривача;
- 6) інші права та гарантії захисту викривача.

Сектором запобігання корупції заплановано не менше двох разів на рік проводити навчальні заходи щодо формування культури поваги до викривачів, до яких можуть залучатися представники іноземних спеціалізованих інституцій у сфері захисту викривачів, експерти, викривачі.

Першочерговим завданням є формування у потенційних викривачів переконання, що корупція є суспільно шкідливим явищем, прояви корупції гальмують розвиток економіки, суспільних інституцій, а від попередження/виявлення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень виграють усі.

Гарантіями формування культури повідомлення у потенційних викривачів є визначення внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення, які були розроблені та впроваджені.

Результатами формування культури повідомлення має стати запровадження в ГУНП нульової толерантності до корупції, чіткого розуміння сутності корупції, типових форм корупційних проявів та корупційних ситуацій, що можуть виникати у повсякденній роботі, формування в працівників знань щодо принципів і механізмів запобігання корупції, вмінь та навичок застосування цих знань на практиці, повідомлення працівниками про всі можливі факти корупційних проявів, повага до викривачів як вартових доброчесності.

При проведенні внутрішніх навчань, наданні методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону як механізмів формування культури такого повідомлення звертається увага потенційних викривачів на:

- 1) визначення та ознаки викривача;
- 2) способи та шляхи повідомлення викривачем про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;
- 3) права та гарантії захисту викривача;
- 4) вимоги до повідомлень;
- 5) порядок здійснення перевірки за повідомленням викривача.

Таке поширення інформації про правовий статус викривача, вимоги до повідомлень та порядок здійснення перевірки за повідомленням викривача є механізмом формування культури повідомлення.

Ці методичні рекомендації носять інформаційно-роз'яснювальний і рекомендаційний характер та не встановлюють правових норм.

СЗК ГУНП